

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U ZAVIDOVIĆIMA
Broj: 42 0 Rs 042867 18 Rs
Zavidovići, 20.03.2019. godine

Općinski sud u Zavidovićima, sudija Hava Muhić, u pravnoj stvari tužitelja H.H., sin U. iz Z., ..., kojeg zastupa Saša Mehić, advokat iz Maglaja, protiv tuženog "Monting-Z" D.O.O. Zavidovići, ul. ..., kojeg zastupa punomoćnik Mahić Haris, advokat iz Zenice, radi naknade nematerijalne štete, v.s. 54.218,57 KM, nakon zaključenja glavne javne rasprave, održane dana 19.02.2019. godine, kojoj su prisustvovali punomoćnici stranaka, dana 20.03.2019. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Obavezuje se tuženi da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete isplati ukupan iznos od 54.218,57 KM i to :

- na ime umanjena opće životne aktivnosti iznos od 48.738,57 KM,
- na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 2.430,00 KM,
- na ime pretrpljenog straha iznos od 2.350,00 KM i
- na ime naruženosti lakog stepena iznos od 700,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 17.07.2018.godine, pa do isplate, kao i da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka iznosu od 5.509,59 KM, sve u roku od 30 dana od dana prijema ove presude.

Obrazloženje

Tužitelj je ovom sudu, putem punomoćnika, dana 17.07.2018. godine, podnio tužbu, protiv tuženog, radi isplate naknade nematerijalne štete.

U činjeničnim navodima tužbe, tužitelj je naveo da je kao radnik sa tuženim kao poslodavcem, dana 31.01.2017. godine, zaključio Ugovor o radu na neodređeno vrijeme. Po navedenom ugovoru tužitelj je obavljao poslove radnog mjesta monter Dana 17.09.2017. godine, prilikom izvođenja radova na gradilištu proizvodne hale proizvodnog kompleksa MITAS d.o.o. Ruma, tužitelj je vršio poslove radnog mjesta, a prilikom ugradnje termo izolacionih obloga na krovnoj konstrukciji proizvodne hale, pao sa krovne konstrukcije i tom prilikom zadobio niz teških i po život opasnih tjelesnih ozljeda. Zapisnikom o vanredno izvršenom inspekcijskom nadzoru broj: 389-163-41/2017-04 od 18.09.2017. godine, inspektor rada, uvidom na mjestu povrede, utvrdio je da je tužitelj pao sa krovne konstrukcije proizvodne hale na gomilu šljunka, koja se nalazila u prostoru hale ispod svjetlarnika. Inspektor rada utvrdio je da je tužitelj pao u prazan prostor otvora za svjetlarnik hale, a preko slobodne ivice na limu krovne konstrukcije hale, na kojoj nedostaje zaštitna ograda, a preko koje se može pasti u prostor dublji od 1 metra. U vrijeme

vršenja nadzora na krovnoj konstrukciji hale nije bilo postavljeno uže za koje bi se zaposleni mogli vezati zaštitnim pojasom pri obavljanju poslova na visini. Zbog prepoznatog i utvrđenog rizika pri obavljanju navedenih poslova zaposlenih, a zbog neposredne opasnosti po život i zdravlje zaposlenih, inspektor rada je izrekao zabranu rada na postavljanju termičke izolacije i PVC folije na krovnoj konstrukciji proizvodne hale proizvodnog kompleksa MITAS d.o.o. Ruma, koja traje dok se ne otkloni utvrđeni nedostatak, tj. dok se ne postavi propisana zaštitna ograda po slobodnim ivicama krovne konstrukcije proizvodne hale. Tužitelj je prilikom pada zadobio niz teških i po život opasnih tjelesnih ozljeda i to: politrauma, razderno-nagnječna rana na čelu, prijelom lijeve slijepočne kosti i lijeve klinaste kosti, prisustvo zraka u moždanoj šupljini, prijelom desnog čeonog sinusa sa krvarenjem u isti, prijelom nosne kosti, krvni podljevi na čelu ispod mišića prijelom desne palačne kosti (kost podlaktice) sa pomakom ulomaka, otvoreni prijelom lijeve palačne kosti i iščašenje iste, iščašenje lijevog lakatnog zgloba, prijelom u području krova lijevog kuka, prijelom desne stidne kosti (zdjelica). Zbog navedenih povreda tužitelj je bio više puta podvrgnut operacijama i dugotrajnom liječenju. Povrede kod tužitelja ostavile su umanjene opšte životne aktivnosti u procentu od 50%, te naruženost srednjeg intenziteta stalno vidljivo trećim osobama.

U završnom izlaganju punomoćnik tužitelja je izjavio da smatra da tužitelju pripada pravo na naknadu nematerijalne štete zbog umanjene opće životne aktivnosti, pretrpljene fizičke bolove i strah, te naruženosti, budući da je i sam tuženik priznao djelimičnim ispunjenjem obaveze-štete, tako što je tužitelju izvršio isplatu u novcu u ukupnom iznosu od 4.230,00 KM i u robi u iznosu od 3.031,43 KM, odnosno u ukupnom iznosu od 7.261,43 KM, a što je tužitelj uračunao u ukupnu nematerijalnu štetu, te za navedeni iznos istu umanjio prilikom opredjeljenja tužbenog zahtjeva. Dakle, djelimičnim ispunjenjem tuženik priznaje da policu osiguranja od nezgode zaključena sa VGT dd Visoko, sada pravnim sljednikom Grawe osiguranje d.d. Sarajevo, se ne smatra policom osiguranja odgovornosti iz djelatnosti. Tuženi je sa navedenim osiguravajućim društvom zaključio policu osiguranja od nezgode broj: ..., kojom policom je ugovoreno da se istom osigurava 50 lica odnosno radnika uz ukupnu premiju od 12.000,00 KM. Iz naprijed navedenog proizilazi da nije zaključen ugovor o osiguranju+ od odgovornosti, jer je utvrđeno da se radi o ugovoru o osiguranju za sve radnike tuženog od posljedica nesretnog slučaja (nezgode), bez obzira gdje i kada se taj nesretni slučaj desio (pri obavljanju i van obavljanja redovnog zanimanja 24 sata), odnosno da su osiguranici u čiju korist je ugovor zaključen radnici tuženog, između ostalih i tužitelj, a ne tuženi. Zato se u konkretnom slučaju radi o primjeni odredbe člana 948. Stav 2. ZOO kojom je regulirano pitanje kumuliranja naknade i osigurane svote, tj. prema navedenoj zakonskoj odredbi pravo na naknadu od treće osobe odgovorne za nastupanje osiguranog slučaja pripada osiguraniku, odnosno korisniku nezavisno od njegovog prava na osiguranu svotu. Kako je dokazano da se policu osiguranja od nezgode ne smatra ugovorom o osiguranju od odgovornosti, to se ima primjeniti odredba člana 948. Stav 2. ZOO, te da je dopuštena kumulacija naknade i osigurane svote i da se primljena osigurana svota ne odbija Od utvrđenog iznosa naknade nematerijalne štete (presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 65 0 RS 150783 13 Rev od 04.05.2015. godine.)

Tužitelj je konačno opredijelio tužbeni zahtjev tokom ročišta za glavnu raspravu koje je održano dana 19.02.2019. godine, kao u izreci ove presude, te predložio da se isti usvoji.

Tuženi je u odgovoru na tužbu od 09.08.2018. godine, naveo da tuženi čini nespornom svoju pasivnu legitimaciju i činjenični supstrat tužbe u kojem se navodi da je tužitelj radnik tuženog i da je 17.09.2017. godine doživio povredu na radu. Tuženi osporava pravnu osnovanost tužbenog zahtjeva, a opreza radi i visinu istog i ističe prigovor doprinosa oštećenog nastanku štetnog događaja. Naime, tuženi je sa osiguravajućim društvom VGT osiguranje dd Visoko, a koje je pripojeno pravnom slijedniku Grawe osiguranje dd Sarajevo, ugovorio policu kolektivnog osiguranja radnika od posljedica nezgode sa periodom pokrića od 05.01.2017. do 05.01.2018. godine, te iz vlastitih sredstava platio premiju osiguranja u iznosu od 12.000,00 KM, slijedom čega se ova polica smatra osiguranjem od odgovornosti i iznos isplaćen temeljem ugovorenog osiguranja - police treba uračunati u iznos naknade štete za koju odgovara poslodavac zbog nezgode na radu. Dakle oštećeni nema pravo naplatiti i osiguranje i potraživati naknadu štete od poslodavca, nego samo eventualnu razliku ukoliko je isplata po osiguranju manja od visine pretrpljene štete. Nije sporno da je tuženi odgovoran za nastanak štetnog događaja, obzirom da je odgovornost tuženog objektivne prirode, ali je i sam tužitelj znatno doprinio nastanku štetnog događaja, jer nije koristio zaštitnu opremu koju je uredno zadužio, a prvenstveno zbog toga što nije bio vezan sigurnosnim užetom, odnosno isti se samovoljno odvezao i nastavio kretati unatrag prema ivici krova, a po mišljenju tuženog taj doprinos se ima cijeliti od minimalno 50 %. Nakon povređivanja tuženi je na ime naknade štete isplatio tužitelju, tj. nadoknadio štetu u iznosu od 7.261,43 KM, od čega u novcu 4.230,00 KM i u robi 3.031,43 KM. Tuženi osporava visinu tužbenog zahtjeva jer, pored već isplaćenog iznosa i doprinosa tužitelja, iz medicinske dokumentacije proizlazi da posljedice povređivanja ne opravdavaju isplatu novčane satisfakcije u iznosima kako se to traži tužbom, odnosno da je zahtjev previsoko postavljen.

U završnom izlaganju punomoćnik tuženog je izjavio da iz sadržaja predmetne polise, te imajući u vidu činjenice koje je tuženi dokazao u ovom postupku, predmetna polica zaključena je kao osiguranje od odgovornosti, pa tužitelj nema pravo da kumulira isplatu od osiguranja i naknadu štete. Naime, tuženi je dokazao provedenim vještačenjem i materijalnim dokazima da je tuženi iz svoje dobiti platio cjelokupnu premiju osiguranja i da je njegov motiv za zaključenje ovog ugovora tj. police bio da može predvidjeti svoje troškove odnosno da se eventualni odštetni zahtjevi čija je visina nepredvidiva dovede na razinu troška premije osiguranja koja je jasno određena za tekuću godinu. Priroda ove police je i njena svrha obeštećenje, a ne kontraprestacija što bi bio jedini slučaj kada bi tužitelj odnosno oštećeno lice imalo pravo na kumuliranje naknade, tj. kada daje vlastita novčana sredstva na ime premije osiguranja, a što u predmetnoj pravnoj stvari nije slučaj. Opreza radi tuženi je osporavao i visinu štete, te je u ovom postupku dokazao da je jedini osnov odgovornosti tuženog proizilazi iz činjenice nepostojanja zaštitne ograde ali isto tako tuženi je obezbijedio sigurnosno užet što je u smislu pozitivnih propisa Republike Srbije, alternativna metoda zaštite na gradilištu, dakle, na strani tuženog nema niti jedne protupravne radnje, a tuženi je dokazao da je šteta tj. povređivanje tužitelja rezultat

isključive radnje samog tužitelja tj. radnji odvezivanja od sigurnosnog užeta koju tuženi objektivno nije mogao predvidjeti, a posljedice izbjeći odnosno otkloniti. Tuženi u pogledu prirode i karaktera police osiguranja ukazuje na odredbe zaključnog sporazuma, zaključenog između tužitelja i Grawe osiguranja, gdje je u preambuli kao osiguranik naveden tuženi, upravo iz razloga što u odnosu na tužitelja koji je pretrpio povredu na radu tuženi se ima smatrati osiguranim licem, a ne tužitelj, te na tački 3, 4 i 5 zaključnog sporazuma gdje je jasno navedeno da se predmetna isplata vršio kao odšteta i gdje je tužitelj potvrdio da je isplaćenim iznosom u potpunosti namiren za svu štetu koja je proizašla ili može proisteći iz predmetnog štetnog događaja. Tač. 4 tužitelj se obavezao i vratiti isplaćeni iznos ili njegov dio ako se utvrdi njegova isključiva ili djelimična odgovornost za štetni događaj, što također ukazuje da je predmetna polica zaključena kao osiguranje od odgovornosti, a suprotno kod kolektivnog osiguranja radnika odgovornost ili doprinos oštećenog ne predstavlja bitnu pravnu činjenicu, odnosno osiguravatelj oštećeno lice ne bi mogao pozvati na povrat isplaćenog iznosa, jer kod te vrste police osiguranja cijeni samo da li je nastao nesretan slučaj tj. nezgoda na način kako je definisan uslovima osiguranja, bez upuštanja u pitanje odgovornosti oštećenika, tj. oštećenik može biti kriv za nastanak štetnog događaja kao npr. izazivanje saobraćajne nezgode, ali ipak ima pravo na punu osiguranu svotu, shodno procentu utvrđenog invaliditeta. Dakle, nesporno je da je polica osiguranja zaključena kao polica osiguranja od odgovornosti poslodavca tj. tuženog, za štete za koje snosi odgovornost prema svojim radnicima pa je predmetni tužbeni zahtjev neosnovan jer je visina štete manja od isplaćenog iznosa po osnovu osiguranja. Slijedom navedenog tuženi predlaže da sud odbije postavljeni tužbeni zahtjev i obaveže tužitelja da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka.

U toku postupka sud je proveo dokaz saslušanjem stranaka, saslušanjem svjedoka P.Z., P.A., M.V., i M.S., tokom ročišta za glavnu raspravu koje je održano dana 19.02.2019. godine, izvedeni su sljedeći dokazi, odnosno pročitani su: Ugovor o radu na neodređeno vrijeme od 31.01.2017. godine, Zapisnik broj 389-163-41/2017-04 od 18.09.2017. godine, Prijava o nesreći na poslu, Medicinska dokumentacija, Zahtjev za naknadu nematerijalne štete od 05.07.2018. godine, Obračun plata za P.A. i H.H., Polica osiguranja broj ... od 05.01.2017. godine, Opšti uslovi za i osiguranje lica od posljedica nesretnih slučajeva nezgode d.d. za osiguranje VGT Visoko iz 2007. godine sa tabelama za određivanje postotak trajnog gubitka opšte trajne sposobnosti-invaliditeta osiguranika kao posljedice nesretnog slučajeva-nezgode, Sporazum od 09.10.2018. godine kojim se Grawe osiguranje kao pravni sljednik VGT osiguranja obvezao i isplatio tužitelju na ime osigurane sume za slučaj invaliditeta iznos od 77.743,04 KM, Akt Ministarstva za rad, zapošljavanje boračka i socijalna pitanja-inspektorat za rad od 22.08.2018. godine, Zahtjev za isplatu osigurane sume za trajnu invalidnost usljed nezgode po polici osiguranja od posljedica nesretnog slučajeva-nezgode od 25.06.2018. godine, Zapisnik o izvršenom vanrednom inspekcijskom nadzoru od 18.09.2017. godine, Potvrde o prijemu novca od 30.04.2018., 14.04.18, 05.03.18., 14.02.18., 02.02.18., 06.01.18., 16.12.17., 06.10.17.godine, Račun-otpremnica broj .../2017, Zaključeni Sporazum od 09.10.2017. godine broj 9-9-161-2017, Suglasnost tužitelja od 10.01.2017. godine, Nalog za isplatu od 18.10.2018. godine na iznos od 77.743,04 KM, Platna lista tužitelja za mjesec septembar 2017 godine, Nalog za plaćanje UniCredit bank od 01.08.2017. godine na iznos od 3.000,00 KM, zatim

18.09.2017. godine, na iznos 3.750,00 KM i 13.10.2017. na iznos od 5.000,00 KM, Ispis e-mail korespondencije između N.G., uposlenika VGT sada Grawe osiguranje i uposlenika tuženog, proveden je dokaz vještačenjem po vještaku ekonomske struke, te je izvršen uvid u nalaz i mišljenje vještaka Softić Dijane, od 27.12.2018. godine, vještačenje po vještaku medicinske struke – specijalista ortoped Salčin dr Amir, te je izvršen uvid u nalaz i mišljenje vještaka od 19.01.2019. godine i vještaka dr Jabandžić Hidajeta pod oblast neuropsihijatrija, te je izvršen uvid u nalaz i mišljenje vještaka od 11.02.2019. godine, vještačenje po vještaku zaštite na radu, te je izvršen uvid u nalaz i mišljenje vještaka Ramić Muhjudina od 28.01.2019. godine, te su navedeni vještaci saslušani tokom glavne rasprave, u cilju usmenog obrazloženja navedenog nalaza i mišljenja i isti dali dopune svojih nalaza.

Ocjenom svih dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, shodno odredbi člana 8. Zakona o parničnom postupku F BiH, (Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužitelja osnovan.

Među strankama nisu bile sporne činjenice:

- da je tužitelj bio zaposlenik kod tuženog na osnovu ugovora o radu na neodređeno vrijeme, od 31.01.2017. godine, na radnom mjestu monter, počev od 01.02.2017.godine i da je tužitelj i na dan povređivanja (17.09.2017. godine) bio zaposlenik tuženog.
- da je tužitelj dana 17.09.2017. godine, u mjestu R. na gradilištu proizvodne hale proizvodnog kompleksa MITAS D.O.O. - Srbija, doživio povredu na radu, radeći na visini na gradilištu proizvodne hale, a prilikom ugradnje termo izolacionih obloga na krovnoj konstrukciji proizvodne hale, pao sa krovne konstrukcije, prilikom čega je tužitelj doživio tjelesne ozljede opasne po život ,
- da je tuženi, kao ugovarač, zaključio sa osiguravačem VGT Osiguranje Visoko, kolektivno osiguranje svih uposlenika poslodavca, prema Općim uvjetima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja (nezgode) za svoje zaposlenike, ukupan broj lica 50, pa i tuženog osigurao Ugovorom o osiguranju radnika od 05.01.2017. godine, Policom osiguranja od nezgode broj ... ,
- da se navedenom Policom VGT Osiguranje Visoko obavezao da, ukoliko za vrijeme trajanja osiguranja nastane osigurani slučaj, pri vršenju i izvan vršenja redovne djelatnosti isplati u okviru navedenih osiguranih suma i to: 1. smrt usljed bolesti – 10.143,69 KM; 2. smrt od nezgode – 71.005,92 KM; 3. trajni invaliditet – 162.299,25 KM; 4. troškovi liječenja – 3.000,00 KM; 5. dnevna naknada 20,00 KM, a godišnja premija je ugovorena na iznos od 12.000,00 KM (odnosno mjesečno po 1.000,00 KM),
- da su Opći uvjeti za osiguranje lica od posljedica nesretnog slučaja (nezgode) i Posebni uslovi za osiguranje radnika su uručeni ugovaratelju, kao sastavni dio ugovora – Police,
- da je tuženi tužitelju izvršio isplatu na ime naknade štete iznos od 7.261,43 KM,
- da je Grawe osiguranje kao pravni sljednik VGT osiguranja na osnovu Sporazuma od 09.10.2018. godine isplatio tužitelju na ime osigurane sume za slučaj invaliditeta iznos od 77.743,04 KM.

Među strankama je sporno:

- da li postoji neki od osnova odgovornosti tuženog, za štetu koju je pretrpio tužitelj, da li postoji neki od osnova za oslobađanje od odgovornosti tuženog u smislu člana 177

Zakona o obligacionim odnosima, odnosno da li postoji podijeljena odgovornost u konkretnoj pravnoj stvari, a koja isključiva krivnja odnosno doprinos se ogleda u činjenici, kako to navodi tuženi, da isti nije upotrijebio dužnu pažnju prilikom obavljanja svojih poslova i radnih zadataka, te što nije koristio zaštitno uže, te

- da li se iznos od 77.743,04 KM, kojeg je isplatilo osiguravajuće društvo Grawe osiguranje tužitelju, može uračunati u ukupnu naknadu pretrpljene štete, odnosno da li se taj iznos treba umanjiti prilikom dosuđenja naknade štete tužitelju na ime umanjnja životne aktivnosti,
- te je sporna i visina tužbenog zahtjeva tužitelja.

Uvidom u Prijavu o nesreći na poslu od 26.09.2017.godine, utvrđeno je da je kod poslodavca Monting-Z d.o.o. Zavidovići, čija djelatnost je montaža metalnih i drugih konstrukcija, dana 17.09.2017.godine, oko 12,00 časova, došlo do povrede na radu, i da je izvor povrede pad prilikom montaže hidro izolacije na krovu, a da je uzrok nesreće nepažnja- pad, kada je povrijeđeni stao na ivicu krova i izgubio ravnotežu. Iz prijave proizilazi, da je radno mjesto utvrđeno kao ugroženo, da je bilo naređeno korištenje ličnih zaštitnih sredstava i da su prilikom povređivanja bila korištena lična zaštitna sredstva i da su primijenjene opće i posebne mjere zaštite.

Odredbama člana 93. stav 1. Zakona o radu F BiH, propisano je da ako radnik pretrpi štetu na radu ili u vezi sa radom, poslodavac je dužan radniku naknaditi štetu po općim propisima obligacionog prava.

Odredbom čl. 154. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima, (Službeni list SFRJ broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 Službeni list R BiH broj, 2/92, 13/93, 13/94 i Službene novine F BiH broj 29/03,42/11), propisano je da za štetu od stvari ili djelatnosti, od kojih potiče povećana opasnost štete za okolinu, odgovara se bez obzira na krivicu.

Odredbom čl. 155. Zakona o obligacionim odnosima propisano je da je šteta umanjenje nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njezina povećanja (izmakla korist), a i nanošenje drugom fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta).

Odredbama člana 173. Zakona o obligacionim odnosima, propisano je da šteta nastala u vezi sa opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću smatra se da potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete.

Odredbama člana 174. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima propisano je da za štetu od opasne stvari odgovara njen imalac, a za štetu od opasne djelatnosti odgovara lice koje se njom bavi. Imaocem se smatra sopstvenik stvari, kao i društveno pravno lice koje ima pravo raspolaganja.

U pogledu osnova odgovornosti tuženog za nastalu štetu koju je pretrpio tužitelj, sud je utvrdio da se radi o osnovu iz odredbe člana 154. stav 2. i 174. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, tj. da je tuženi u konkretnoj pravnoj stvari odgovoran po osnovu bavljenja opasnom djelatnošću. U sudskoj praksi opasnom djelatnošću smatra se ona

djelatnost kada se u njezinom redovnom toku obavljanja, po njezinoj tehničkoj prirodi i načinu obavljanja, može biti ugroženo zdravlje ljudi ili imovina, tako da to ugrožavanje iziskuje povećanu pažnju osoba koje obavljaju tu djelatnost. Naime, građevinska djelatnost, po mišljenju ovog suda, predstavlja povećan izvor opasnosti za zdravlje ljudi i imovinu, a naročito kada se djelatnost obavlja na visini, što ukazuje da građevinska djelatnost kojom se bavi tuženi, predstavlja opasnu djelatnost.

Stoga, po mišljenju ovog suda, tuženi i odgovara za nastalu štetu koja potiče od opasne djelatnosti kojom se bavi tuženi, u smislu odredbe člana 174. stav 1. ZOO F BiH. Naime, opće poznata je činjenica da se rad u građevinarstvu, a naročito prilikom izvođenja radova na visini smatra opasnom djelatnošću, pa kako je i šteta koju su pretrpio tužitelj prouzrokovana radom na visini kod tuženog, to se odgovornost tuženog zasniva po principu objektivne odgovornosti. Naime, na ovaj način sud je utvrdio da postoji uzročna veza između štetnog događaja, štete i odgovornosti tuženog, pa je sud shodno naprijed citiranim zakonskim odredbama u vezi sa odredbom čl. 173. Zakona o obligacionim odnosima i utvrdio da postoji osnov odgovornosti tuženog za isplatu štete koju je pretrpio tužitelj.

Tuženi nijednim izvedenim dokazom nije dokazao da konkretan rad koji je obavljao tužitelj, odnosno djelatnost kojom se bavi tuženi ne predstavlja opasnu djelatnost, pa isti odgovara i za svu štetu koja je nastala od te opasne djelatnosti, u smislu odredbe člana 174. stav 1. ZOO-a. Naime, Iz člana 173. ZOO-a, proizilazi da postoji zakonska pretpostavka uzročnosti, odnosno da se smatra da je šteta nastala u vezi sa opasnom stvari odnosno opasnom djelatnosti potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu uzrok štete.

Odredbom člana 177. Zakona o obligacionim odnosima propisano je 1. Imalac se oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potiče od nekog uzroka koji se nalazio van stvari, a čije se dejstvo nije moglo predvidjeti, ni izbjeći ili otkloniti. 2. Imalac stvari oslobađa se odgovornosti i ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili trećeg lica, koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti. 3. Imalac se oslobađa odgovornosti djelimično, ako je oštećenik djelimično doprinio nastanku štete. 4. Ako je nastanku štete djelimično doprinijelo treće lice, ono odgovara oštećeniku solidarno sa imaoem stvari, a dužno je snositi naknadu srazmjerno težini svoje krivice. 5. Lice kojim se imalac poslužio pri upotrebi stvari ne smatra se trećim licem.

Prema tome, tuženi kao pravno lice koje se bavi opasnom djelatnošću, kao što to proizilazi iz odredbe člana 177. Zakona o obligacionim odnosima, može se osloboditi potpuno i djelimično svoje odgovornosti samo ako dokaže da je ispunjen neki od uslova iz naprijed citiranog člana, a što tuženi u toku ovog postupka nije dokazao.

Iz Zapisnika broj 389-163-41/2017-04 od 18.09.2017. godine, o izvršenom vanrednom inspekcijском nadzoru povodom teške povrede na radu, iz iskaza tužitelja kao i saslušanih svjedoka M.V. i M.S., utvrđeno je da je tužitelj pretrpio tešku povredu na radu prilikom ugradnje termo izolacionih obloga i PVC folije po limu na krovnoj konstrukciji proizvodne hale, na način da je tužitelj pao preko slobodne ivice u prazan prostor, kojom prilikom je udario u plastične cijevi ugrađene na oko 2 m ispod krovne konstrukcije, a zatim se odbio

od plastičnih cijevi i pao prvo na ruke, a zatim i tijelom na gomilu šljunka koja se nalazila u tom prostoru hale, usljed čega je došlo do prijeloma obje ruke tužitelja. Zbog utvrđenog rizika pri obavljanju navedenih poslova zaposlenih, a zbog neposredne opasnosti po život i zdravlje zaposlenih, inspektor rada je izrekao zabranu rada na postavljanju termičke izolacije, koja traje dok se ne otkloni utvrđeni nedostatak, tj. dok se ne postavi propisana zaštitna ograda po slobodnim ivicama krovne konstrukcije proizvodne hale. U vrijeme vršenja nadzora na krovnoj konstrukciji hale nije bilo postavljeno uže za koje bi se zaposleni mogli vezati zaštitnim pojaseom pri obavljanju poslova na visini.

Iz iskaza tužitelja utvrđeno je da je on pao preko ivice u otvor sa visine od 12 metara, da je imao šljem na glavi koji mu je prilikom pada pao. Uže spasa nikad nije bilo fiksirano i nije bilo funkciji, bilo je pruženo ivicom krova prema dole, a uže se stavi tu samo da bude vidno za inspektore, da firma ne dobije kaznu. Zaduživali su prsluke koji su bili fluorescentni i oni su imali funkciju da se označe na radilištu, zadužili su i zaštitne pojaseve koje nisu imali svoju funkciju.

Iz iskaza zastupnika tuženog B.A. utvrđeno je da je firma prethodno ispoštovala sve uslove zaštite na radu koji se traže, a to su da svaki radnik mora imati ljekarsko uvjerenje za rad na visini, dokaz da je svaki radnik zadužio sredstva zaštite na radu, od kojih su: zaštitne cipele, radno odijelo, zaštitni šljem, fluorescentni prsluk koji označava naziv firme, i sigurnosni pojas. Sva oprema je morala biti u potpunosti ispravna da bi se koristila na gradilištu i lično je dao nalog da se radnici pridržavaju, odnosno vežu za sigurnosna užad, odnosno sajle po krovu. Zaštitna ograda na tom mjestu gdje su izvodili radove nije bila postavljena, i da jeste nije imala nikakvu funkciju niti je bila predviđena. Tog dana ograda nije postojala, ali sigurnosna užad i sajla gdje su izvodili radove je postojala. Nakon nesreće inspektor je naložio generalnom izvođaču da radi još strožije kontrole i bezbjednosti, postavi i ogradu duž ivice objekta, kako bi time sigurnost podigao na još veći nivo, iako je ista postojala sigurnosnim užadima. Tog dana H.H. je uredno došao na posao sa zaduženom opremom, istu je neposredno prije pada skinuo sa sebe i samim tim ugrozio svoju sigurnost. Da je htio mogao je da se veže za sigurnosno uže koje je postojalo na krovu.

Iz iskaza svjedoka P.Z. utvrđeno je, da su svi izvođači pa i Monting –Z, imali dokument, elaborat gradilišta u kome su predviđeni svi mogući rizici za izvođenje radova, a sa tim moraju biti upoznati svi radnici. Nijedno lice bez obzira šta radilo, nije smjelo da boravi na visini bez kompletne zaštitne opreme i primjene iste za rad na visini. U konkretnom slučaju zaštitni pojas odnosno prsluk je uvijek morao biti na radniku, i taj pojas se kači užetom za uže spasa, ono se razvlači po krovu objekta i pojas služi da bi se zakačio za to uže spasa što isključuje bilo kakvu mogućnost pada sa visine. Zaštitna ograda se postavlja oko otvora i na ivici objekta, ako ona ne postoji ili u vrijeme dok je ona na izradi, koristi se uže za koje se kači i samim tim sprečava pad sa visine, čovjek može da padne sa krova samo ako ne primjenjuje mjere zaštite koje su obezbijedene.

Kod odgovornosti po načelu uzročnosti moguće je oslobađanje od odgovornosti iz razloga propisanih odredbom člana 177. stav. 2 ZOO. Prema toj zakonskoj odredbi, nepažnja oštećenog, kako to stoji u Prijavi o nesreći na poslu, sama po sebi ne predstavlja osnov za

oslobađanje od odgovornosti. Stoga, po mišljenju ovog suda tuženi je bio dužan dokazati da je šteta nastala isključivom radnjom oštećenog ili treće osobe, a koju radnju tuženi nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti, a što u konkretnom slučaju, tuženi nije uspio dokazati. Kao što je navedeno, rad na visini je opasna djelatnost, kojom se bavi tuženi, pa za istu tuženi odgovara po principu objektivne odgovornosti, bez obzira na svoju krivnju. Tuženi nijednim izvedenim dokazom nije dokazao da postoji isključiva krivnja tužitelja, niti da ima doprinosa tužitelja nastanku navedene štete u bilo kom omjeru (procentu).

Sud je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka iz oblasti zaštite na radu, Ramić Muhjudina od 28.01.2019. godine, jer je ovaj sudski vještak dao logičan i objektivan nalaz zasnovan na pravilima nauke i struke, i u saglasnosti je sa materijalnim dokazima provedenim u toku postupka, iz kojeg nalaza je utvrđeno da je vještak uvidom u Elaborat o uređenju gradilišta utvrdio da u istom nedostaje šema gradilišta, a da su urađeni opis poslova; mjere bezbjednosti i zdravlja na radu i procjena rizika. U poglavlju Mere za otklanjanje, smanjenje ili sprečavanje rizika u odnosu na radove koji se izvode na gradilištu kao i u poglavlju Mere za bezbedan i zdrav rad pri radovima na visini, navedeno je da je na svim mjestima gdje postoji opasnost od pada sa visine, odnosno u dubinu veću od jednog ° (1) metra obavezna izrada zaštitnih ograda. Zaštitna ograda mora biti izrađena u skladu sa odredbama člana 32. Pravilnik o zaštiti na radu pri izvođenju građevinskih radova (Sl. glasnik RS, broj 53/97). Takođe navedeno je da ako zbog potrebe radnog procesa nije moguće postaviti zaštitnu ogradu, radnik koji radi pored ivice mora da ispunjava propisane uslove za rad mora da bude vezan preko zaštitnog opasača za siguran oslonac. Vještak u relevantnom dijelu svog nalaza izjavljuje da je utvrdio da odgovorna lica nisu obezbijedila izvođenje radova prema važećim propisima iz oblasti zaštite na radu što je imalo uticaja na dešavanje nesreće sa težim tjelesnim povredama. Po mišljenju vještaka stvarni uzrok nesreće je to što poslodavac, Društvo MONTING-Z doo Zavidovići i odgovorna lica na gradilištu nisu primijenili odgovarajuće opšte i posebne mjere zaštite na radu na privremenom gradilištu objekta proizvodne hale proizvodnog kompleksa MITAS doo Ruma, Republika Srbija. Ovi propusti se prvenstveno ogledaju u tome što oko otvora na krovu pomenutog objekta svjetlarnika, nisu postavili adekvatnu zaštitnu ogradu prema propisima Republike Srbije i Elaboratu o uređenju gradilišta.

Prilikom obrazlaganja svoga nalaza i mišljenja vještak iz oblasti zaštite na radu tokom glavne rasprave održane dana 19.02.2019.godine, je objasnio da prema važećim propisima R Srbije radovi koji su bili na visini većoj od 450 cm u principu moraju se izvoditi sa odgovarajućih skela i podesta. Međutim, ako nema mogućnosti da se izrade takve skele i podesti pomenuti poslovi mogu se obavljati i na drugi način, s tim da se zaposlenik odnosno radnik obezbijedi od iznenadnog eventualnog pada. U konkretnom slučaju na osnovu uvida u dokumentaciju utvrdio je da oko otvora namijenjenog za svjetlarnik nije postojala zaštitna ograda i radovi su se izvodili sa krovnog pokrivača. U ovom slučaju iz jednog dijela dokumentacije može se zaključiti da je na krovu postojećeg objekta bilo postavljeno čelično uže za koje su se zaposlenici pomoću zaštitnog opasača vezivali i koristili kao zaštitu od pada sa visine. Međutim, u nalazu odnosno zapisniku nadležnog inspektora zaštite na radu o izvršenom uviđaju po predmetnoj nesreći, koji je obavljen

18.9.2017. godine, jedan dan nakon dešavanja nesreće, navedeno je da na krovnoj konstrukciji hale nije bilo postavljeno uže za koje bi se zaposlenici mogli vezati zaštitnim pojasom pri obavljanju odgovarajućih poslova. Tako da vještak ni u svom nalazu sa sigurnošću nije mogao tvrditi da li je to uže stvarno bilo postavljeno u vrijeme dešavanja nesreće, jer i prema propisima Republike Srbije mjesto nesreće prije vršenja uviđaja se mora obezbijediti, ništa ne dirati niti mijenjati, kako bi se utvrdile stvarne činjenice. Ako je uže i postojalo za koje su se radnici trebali vezati, ono je moralo biti postavljeno tako da je omogućen pristup zaposleniku na svaki dio krova odnosno prostora gdje se izvode određeni radovi, prema tome mišljenja je da izvođač radova, odnosno tuženi, nije smio dozvoliti izvođenje radova na prostoru gdje se radnik mora otkaćiti od čeličnog užeta, a prisutna je opasnost od pada sa visine, radi i nepostojanja zaštitne ograde. Inače, odredbe propisa R Srbije dozvoljavaju i rad na visini i ako nema zaštitnih ograda uz primjenu upotrebe zaštitnih opasača i obezbijedenog sigurnog oslonca za kojeg se zaposlenici mogu vezati. Čelično uže postavljeno na odgovarajući način se može smatrati sigurnim osloncem. Ovo je jedan od propusta koji je imao direktan uticaj na dešavanje predmetne nesreće, a iz pregledno dostavljene mu dokumentacije utvrdio je također i neke propuste koji nisu imali direktnog uticaja na dešavanja nesreće. Tuženi je za tužitelja izvršio obuku iz oblasti zaštite radu, obavio periodični ljekarski pregled zaštite na radu, organizovao poslove zaštite na radu u skladu sa Zakonom, obezbijedio stručno lice kao nadzor primjene mjera zaštite na radu na predmetnom radilištu. U momentu dešavanja tužitelj je imao zaštitnu opremu, ali na mjestu, prema dokumentaciji gdje se desila nesreća, nije postojalo zaštitno uže kao alternativna mjera zaštite.

Tuženi nije dokazao na pouzdan način da oštećeni tužitelj u vrijeme dešavanja nesreće nije koristio zaštitno uže, odnosno da je zaštitno uže bilo postavljeno na gradilištu, a teret dokazivanja ovih činjenica bio je na tuženom. Sud nije mogao prihvatiti navode iz Zapisnika broj 389-163-41/2017-04 od 18.09.2017. godine, o izvršenom vanrednom inspekcijском nadzoru povodom teške povrede na radu, u dijelu kojeg je navedeno da je imenovani samovoljno i svesno odvezao zaštitni pojas sa čeličnog užeta u nameri da ne pomeraju čelično uže i da ne remeti rad ostalih kolega... prije svega iz razloga što inspektor rada za oblast zaštite na radu nije bio na licu mjesta, u vrijeme dešavanja navedene nesreće, pa mu ta činjenica nije mogla biti poznata iz neposrednog opažanja, već je te činjenice saznao iz izjave neposrednog rukovodioca i direktora društva B.A.. Pored navedenog, inspektor rada u svom nalazu (strana 3. zapisnika o uviđaju, u alineji 4.) navodi da Zbog prepoznatog i utvrđenog rizika pri obavljanju navedenih poslova zaposlenih, a zbog neposredne opasnosti po život i zdravlje zaposlenih, inspektor rada je izrekao zabranu rada na postavljanju termičke izolacije i PVC folije na krovnoj konstrukciji proizvodne hale proizvodnog kompleksa Mitas d.o.o u Rumi .. koja traje dok se ne ukloni utvrđeni nedostatak, tj. dok se ne postavi propisana zaštitna ograda po slobodnim ivicama krovne konstrukcije proizvodne hale. U vrijeme vršenja nadzora na krovnoj konstrukciji hale nije bilo postavljeno uže za koje bi se zaposleni mogli vezati zaštitnim pojasom pri obavljanju poslova na visini iz čega nesumnjivo proizilazi da su u suprotnosti navodi inspektora rada navedeni na osnovu izjave očevidaca i onoga što je inspektor rada utvrdio neposrednim opažanjem na licu mjesta, a to je da je inspektor rada utvrdio da u vrijeme vršenja nadzora

na krovnoj konstrukciji hale nije bilo postavljeno uže za koje bi se zaposleni mogli vezati zaštitnim pojasom pri obavljanju poslova na visini.

Ova činjenica koju je konstatovao inspektor rada u naprijed navedenom zapisniku u dijelu kojeg je navedeno da u vrijeme vršenja nadzora na krovnoj konstrukciji hale nije bilo postavljeno uže za koje bi se zaposleni mogli vezati zaštitnim pojasom pri obavljanju poslova na visini, po mišljenu ovog suda, ukazuje na činjenicu da u vrijeme dešavanja navedene nesreće tužitelj nije samovoljno i svjesno odvezao zaštitni pojas sa čeličnog užeta u namjeri da ne pomjeraju čelično uže i da ne remeti rad ostalih kolega, budući da ni u vrijeme uviđaja na licu mjesta nije bilo postavljenog užeta za koje bi se tužitelj i ostali radnici mogli vezati. Upravo ovakav zaključak izveo je i vještak iz oblasti zaštite na radu gdje je u dopuni svog nalaza na glavnoj raspravi istakao da u momentu dešavanja tužitelj je imao zaštitnu opremu, ali na mjestu, prema dokumentaciji gdje se desila nesreća, nije postojalo zaštitno uže kao alternativna mjera zaštite. U ovom dijelu sud prihvata logičnim nalaz i mišljenje vještaka iz oblasti zaštite na radu, a ne mišljenje inspektora rada za oblast zaštite na radu navedeno u alineji 6. strana 2. Zapisnika o uviđaju broj gornji. I iz Prijave o nesreći na poslu (rubrika 20), koju prijavu je popunio odgovorni rukovodilac tuženog, se vidi da je oštećeni radnik u vrijeme dešavanja nesreće koristio lična zaštitna sredstva, koja su mu bila na raspolaganju. Ovu činjeničnu tvrdnju, tj. da tužitelj, navodno, nije koristio zaštitno uže, u momentu dešavanja navedene nesreće, usljed koje je tužitelj zadobio teške tjelesne povrede, tuženi, na kojem je u skladu sa članom 173. Zakona o obligacionim odnosima teret dokazivanja, nije sudu dokazao na pouzdan način, izvan svake razumne sumnje, nijednim izvedenim dokazom. Naprotiv, iz Prijave o nesreći na poslu broj gornji i Zapisnika broj 389-163-41/2017-04 od 18.09.2017. godine, o izvršenom vanrednom inspeksijskom nadzoru povodom teške povrede na radu, proizilazi suprotno. Sud je zaključio da je oštećeni tužitelj, kao radnik, koristio sva lična zaštitna sredstva u momentu dešavanja nesreće, kao što je navedeno u rubrici 20. navedene Prijave i nalaza vještaka. Iz navedenih razloga sud nije poklonio vjeru, ni iskazima saslušanih svjedoka M.V. i M.S., kao ni iskazu zastupnika tuženog B.A., u dijelu koji se odnosi na postojanje i ispravnost zaštitnog užeta, jer su njihovi iskazi u suprotnosti sa izvedenim materijalnim dokazima.

Za štetu izazvanu opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću, odgovornost se ne zasniva na krivici, već na stvorenom riziku. Stoga da bi tužitelj kao oštećeni ostvario pravo na naknadu štete dovoljno je da dokaže da je pretrpio štetu i da ona potiče od opasne stvari ili opasne djelatnosti.

Osnov za isključenje odgovornosti za štetu od opasne stvari i opasne djelatnosti je dokaz da šteta potiče od nekog uzroka koji se nalazio van stvari, čije se dejstvo nije moglo predvidjeti, izbjeći ili otkloniti ili da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili trećeg lica koju imalac nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti, a regulisano članom 177. stav 1. i 2. ZOO. Pri tome vršilac opasne djelatnosti mora dokazati da do na njegovoj strani nije bilo nikakvih propusta u vezi mogućnosti predviđanja, izbjegavanja ili otklanjanja štetne radnje oštećenog ili trećeg lica. Rizik od opasne stvari i opasne djelatnosti stvorio je tuženi, jer proces rada na visini i nadzor nad tim radom nije

organizovao na taj način da potpuno obezbijedi sigurnost radnika koji neposredno obavljaju poslove tuženog.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja sud smatra da tuženi nije na pouzdan način dokazao da ima bilo kakvog doprinosa oštećenog tužitelja nastanku navedene štete, a teret dokazivanja ovih činjenica bio je na tuženom, u smislu odredbe člana 123. stav 1. ZPP-a F BiH i člana 177. stav 1. i 2. ZOO, gdje je izričito navedeno da se imalac oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potiče od nekog uzroka koji se nalazio van stvari, a čije se dejstvo nije moglo predvidjeti ni izbjeći ili otkloniti, pa je sud o ovim činjenicama odlučio primjenom pravila o teretu dokazivanja shodno odredbi člana 126. ZPP-a F BiH. Tuženi nije dokazao ni da ima doprinosa oštećenog tužitelja nastanku navedene nesreće u bilo kom omjeru, te je stoga sud utvrdio da ne postoje uslovi za podijeljenu odgovornost, u smislu odredbe člana 192. ZOO, već je tuženi u cijelosti odgovoran za nastalu štetu. Pasivna legitimacija tuženog nije ni bila sporna tokom cijelog postupka, pa je tuženi kao poslodavac odgovoran i shodno odredbi čl. 93. stav 1. Zakona o radu F BiH.

S obzirom da se odgovornost tuženog, u konkretnom slučaju temelji na objektivnoj odgovornosti, a ne na krivnji tuženog, to su irelevantni navodi tuženog da na strani tuženog, kao poslodavca nema nikakvih propusta za nastanak predmetne nesreće (navodeći da je tuženi kao poslodavac proveo praktičnu i teoretsku obuku tužitelja za rad na radnom mjestu limar-monter, vršio periodične preglede radnika, pa i tužitelja, da je obezbijedio sva lična, zaštitna sredstva i opremu za obavljanje navedenih poslova, a što proizilazi i iz materijalnih dokaza. Međutim, ta činjenica nije mogla uticati na drugačiju odluku suda, jer se odgovornost tuženog temelji na objektivnoj odgovornosti, zbog bavljenja opasnom djelatnošću, a ne na krivnji.

U toku postupka tuženi je osporavao pravnu osnovanost tužbenog zahtjeva navodeći da je svoj rizik od nastupanja nesretnog slučaja prenio policom na osiguravača VGT Osiguranje d.d. Visoko, a koje je pripojeno pravnom sljedniku Grawe osiguranje d.d. Sarajevo, na način da je sa osiguravajućim društvom ugovorio policu kolektivnog osiguranja radnika od posljedica nezgode sa periodom pokrića kada se desio nesretan slučaj, jer je iz vlastitih sredstava platio premiju osiguranja u iznosu od 12.000,00 KM, slijedom čega se ova polica smatra osiguranjem od odgovornosti i iznos isplaćen tužitelju, temeljem ugovorenog osiguranja-police treba računati u iznos naknade štete za koju odgovara poslodavac zbog nezgode na radu.

Uvidom u Sporazum zaključen dana 09.10.2018.godine, između Grawe osiguranje d.d. Sarajevo i tužitelja, a zbog povređivanja tuženog kao oštećenog dana 17.09.2017.godine, a što je za posljedicu ostavio trajni invaliditet, stranke su se sporazumjele da Grawe osiguranje na ime naknade osigurane sume za slučaj invaliditeta oštećeniku isplati iznos od 77.743,04 KM, od čega iznos od 76.280,64 KM na ime osigurane sume za slučaj invaliditeta i iznos od 480,00 KM, na ime dnevne naknade, te iznos od 982,40 KM, na ime advokatskih troškova.

Nesporno je među strankama da je ugovarač osiguranja, Grawe osiguranje u skladu sa odredbom čl. 919 st. 1 Zakona o obligacionim odnosima, zaključenim Sporazumom isplatio tužitelju naknadu u iznosu od 77.743,04 KM, dana 18.10.2018.godine putem Raiffeisen

banke, a na osnovu ugovorene odgovornosti za nastalu štetu, a po osnovu police osiguranja zaposlenika tuženog od posljedica nesretnog slučaja broj 20-0057843 od 05.01.2017. godine.

Navedene činjenice utvrđene su i iz nalaza vještaka ekonomske struke Softić Dijane od 27.12.2018.godine, u kojem nalazu vještak izjavljuje da iz knjigovodstvene dokumentacije, koja se odnosi na platne liste i izvode sa transakcijskog računa je vidljivo da tužitelju nije odbijena premija osiguranja od plaće, koja je prikazana kao trošak u knjigovodstvu tuženika. Iz obrasca GIP - 1022 (godišnji izvještaj o isplaćenim plaćama) je vidljivo da je tuženi prijavio plaću u iznosima koji su navedeni u tabeli broj I. Nalaza, na koju je izvršio obračun i uplatu pripadajućih doprinosa i poreza. Obračuni zarade na ime H.H., uloženi u spis ovog predmeta nisu ovjereni od strane poslodavca i zaposlenika, niti je navedeno za koji period se odnose, pa se ova vještakinja ne može izjasniti o istim. U knjigovodstvu tuženika ovi obračuni nisu proknjiženi. Premija osiguranja po polici broj: 20-0 057843 je izmirena u cjelosti. Dio dokaza za plaćanje premije osiguranja je uložen u spis iz kojih je vidljivo da je premiju osiguranja plaćao MONTING-Z doo Zavidovići. U postupku izrade nalaza i mišljenja, MONTING-Z doo Zavidovići prezentirao Potvrdu od 27.12.2018.godine, u kojoj je GRAWE osiguranje dd Sarajevo, potvrdilo da nema potraživanja po istoj, tj. da je izmirena u cijelosti.

Odredbom člana 948. stav 2. ZOO, propisano je pravo da na naknadu od trećeg lica odgovornog za nastupanje osiguranog slučaja pripada osiguraniku, odnosno korisniku, nezavisno od njegovog prava na osiguranu svotu, iz čega proizilazi da ova zakonska odredba omogućava oštećenom kumuliranje naknade i osigurane svote. tj. prema navedenoj zakonskoj odredbi pravo na naknadu od treće osobe odgovorne za nastupanje osiguranog slučaja pripada osiguraniku, odnosno korisniku nezavisno od njegovog prava na osiguranu svotu.

Ovaj sud smatra da je tuženi, kao ugovaratelj, zaključio sa osiguravačem VGT Osiguranje Visoko, kolektivno osiguranje svih uposlenika poslodavca, prema Općim uvjetima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja za svoje zaposlenike, ukupan broj lica 50, pa je i tuženog osigurao Ugovorom o osiguranju radnika od 05.01.2017. godine, Policom osiguranja od nezgode broj 20-0057843, bez obzira gdje i kada se taj slučaj desio, odnosno da su osiguranici u čiju korist je ugovor zaključen zaposlenici tuženog, između ostalih i sam tužitelj, a ne tuženi, a na osnovu čega tužitelju pripada pravo propisano odredbom člana 948. stav 2. ZOO, odnosno pravo na naknadu od tuženog koji je odgovoran za nastupanje osiguranog slučaja, jer je tužitelj osiguranik prema zaključenoj Polici od posljedica nesretnog slučaja, broj 20-0057843 od 05.01.2017.godine. Budući da je u toku postupka utvrđeno da tuženi odgovara za nastalu štetu tužitelju shodno odredbi čl. 173 Zakona o obligacionim odnosima, sud smatra da tužitelju kao oštećenom pripada pravo na kumuliranje naknade i osigurane svote, shodno odredbi čl. 948 st. 2 Zakona o obligacionim odnosima, obzirom da se u konkretnom slučaju radi o ugovornoj odgovornosti za štetu VGT Osiguranje Visoko, odnosno Grawe osiguranje d.d. Sarajevo, kao pravni sljednik i van ugovornoj odgovornosti za štetu tuženog kao poslodavca, zbog čega je neosnovan prigovor tuženog da tužitelju ne pripada pravo na naknadu štete po ovom osnovu, obzirom

da se tužitelj zaključenim sporazumom sa osiguravačem Grawe osiguranje d.d. Sarajevo, odrekao daljnjih potraživanja iz ovog štetnog događaja .

Iz medicinske dokumentacije proizilazi da je nakon povrede tužitelj primljen na Kliniku za ortopedsku hirurgiju i traumatologiju preko Urgentnog centra Kliničkog centra Vojvodine, gdje je primljen nakon pada sa visine, gdje mu je postavljena dijagnoza i pretrpljene povrede, nakon čega je tužitelj kao pacijent i zbrinut. Nakon toga tužitelj je premješten u Kantonalnu bolnicu Zenica, gdje je nastavio svoje liječenje u vidu operativnih zahvata, zbog pretrpljenih povreda nakon pada na radnom mjestu.

Odredbom člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, propisano je, da za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjjenja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti, smrti bliskog lica i za strah, sud će, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bola i straha i njihovo trajanje, to opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete, kao i u njenom odsustvu.

O visini nematerijalne štete, koja se odnosi na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjjenja životne aktivnosti, fizičkih bolova, pretrpljenog straha, duševnih bolova zbog naruženosti, sud je odlučio na osnovu nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke dr Salčin Amira i dr Jabandžić Hidajeta.

Odlučujući o dijelu tužbenog zahtjeva, koji se odnosi na naknadu nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih bolova na ime umanjjenja životne aktivnosti kod tužitelja, sud je utvrdio, da je vještak medicinske struke dr. Salčić Amir u svom nalazu od 19.01.2019. godine, naveo je da je uvidom u medicinsku dokumentaciju priloženu u spis, te direktnim pregledom tužitelja koji je pregledan od strane vještaka dana 17.01.2019.godine, utvrdio da kod tužitelja postoje povrede i to: Lijevi lakat u flexionij kontrakturi - extenzija umanjena za 20 stepeni), Desno pronacija i supinacija umanjene za trećinu pokreta. (umanjene za po 30 stepeni, Lijevo pronacija i supinacija umanjene za dvije trećine pokreta (umanjene za po 60 stepeni), Deformitet lijevog ručnog zgloba i donjeg dijela podlaktice. Kretnje u lijevom ručnom zglobu skoro da ne izvodi. Na priloženom Rtg snimku se vidi izražen deformitet lijevog donjeg dijela palčane kosti sa loše zaraslim prelomom u angulaciji i sa rotatornom greškom.) Sjeda na stolicu ali čučanj ne izvodi. Pokreti u lijevom kuku ograničeni u fleksiji i vanjskoj rotaciji- Rtg znaci početne arthroze vidljivi na Rtg snimku koji je priložio prilikom pregleda). Prema Nalazu vještaka H.H. je od 17.09.2017.g liječen od : 1. Prelom lijeve sljepoočne i klinaste kosti glave (Fractura ossis temporalis et sphenoidalis l.sin)- Sto je teška tjelesna povreda kostiju koje Eine desnu stranu baze lobanje, 2.Zrak u lobanji (Pneumocephalèus), 3.Lom desnog čeonog sinusa (Fractura Sinus frontalis l.dex.), 4.Krvarenje u sinus (Haemathosinus) 5.Lom desne nosne kosti (Fractura ossis nasi l.dex.), 6.Krvarenje ispod poglavine (Haemathoma subgaleaticum), 7.Prelom donjeg dijela desne palčane kosti sa pomakom (Fractura partis distalis radii l.dex.dislocata.), 8.Otvoreni prelom i iščašenje donjeg dijela lijeve palčane kosti (Fractura et luxatio partis distalis radii l.sin.aperta), 9.Iščašenje lijevog lakta (Luxatio cubiti l.sin.), 10. Prelom čašice lijevog kuka (Fractura acetabuli l.sin.) i 11.. Prelom desne stidne kosti (Fractura ossis pubis l.dex.).

Nakon povrede glave i karlice su liječeni neoperativno. Lom palčanih kostiju obje podlaktice su liječene operativno spoljnjim fiksatorom. Iščašenje lijevog lakta je liječeno neoperativno ručnim namještanjem i gips imobilizacijom. Lom donjeg dijela lijeve palčane kosti je prilikom liječenja imao komplikaciju i zarastao je u lošoj poziciji i nakon drugog operativnog zahvata 26.02.2018.godine, što je rezultiralo angulacijom podlaktice i lošim pokretima u ručnom zglobu i podlaktici. Krajnji rezultat liječenja nakon povreda je: - Stanje nakon loma kostiju baze lobanje bez neuroloških ispada, - Nakon preloma jedne crijevne kosti zdjelice sa prelomom čašice (acetabulum) lijevog kuka te loma desne stidne kosti. Sjeda na stolicu ali čučanj ne izvodi. Pokreti u lijevom kuku ograničeni u fleksiji i vanjskoj rotaciji- Rtg znaci podetne arthroze vidljivi na Rtg snimku koji je priložio prilikom pregleda,- Lijevi lakat u flexionij kontrakturi - extenzija umanjena za 20 stepeni (umanjene pokreta lakta u lakom stepenu),- Lijevo pronacija i supinacija umanjene za dvije trećine pokreta (umanjene za po 60 stepeni),- Deformatet lijevog ručnog zgloba i donjeg dijela podlaktice, Kretnje u lijevom ručnom zglobu skoro da ne izvodi. Na priloženom Rtg snimku se vidi izražen deformatet lijevog donjeg dijela palčane kosti sa loše zaraslim prelomom u angulaciji i sa rotatornom greškom u volarnom položaju. (Umanjenje pokreta u lijevom ručnom zglobu u jakom stepenu), - Desno pronacija i supinacija umanjene za trećinu pokreta. (umanjene za po 30 stepeni (Umanjenje pokreta u lakom stepenu). Prema Mišljenju vještaka kod tužitelja se radi stanje nakon loma kostiju baze lobanje bez neuroloških ispada i po načelima sudsko medicinskog vještačenja predstavlja umanjene životne aktivnosti 10 do 20 %. = (Stanje nakon loma jedne crijevne kosti sa zahvaćenim acetabulumom (čašicom kuka) predstavlja umanjena životne aktivnosti 10 do 20 % = (15%), Umanjenje pokreta u lijevom laktu nakon iščašenja u lakom stepenu predstavlja umanjene životne aktivnosti do 5 %. Umanjenje pronacije i supinacije u lijevoj podlaktici u teškom obliku predstavlja umanjene životne aktivnosti 5 do 10 % = (10 %), Umanjenje pokreta u lijevom ručnom zglobu u jakom stepenu sa krivo zaraslim donjim dijelom radiusa predstavlja umanjene životne aktivnosti za 15 %. Umanjenje pronacije i supinacije u desnoj podlaktici nakon zaraslog loma palčane kosti u lakom stepenu predstavlja umanjene životne aktivnosti za 5 do 10 % = (5 %). Ukupno procenat umanjene životne aktivnosti kao posljedica svih ovih povreda i ishoda liječenja bi bio $15 + 15 + 5 + 10 + 15 + 5 = 65$ (šezdeset i pet) %.

Na upit punomoćnika tuženog, vještak je naveo, da kod stanja nakon loma kostiju baze lobanje ima više ključnih tjelesnih povreda, ima krvarenje u sinuse, krvarenje više kostiju baze lobanje, uzeo sam srednju vrijednost gdje sam u svom nalazu i predvidio umanjene životne aktivnosti od 10 do 20 % dao sam ovom slučaju zbog tih zajedničkih 15 % umanjena. Stanje nakon loma jedne crijevne kosti sa zahvaćenom čašicom kuka po Zečeviću je od 10 do 20 % i ovi znači početne artroze ona nosi isti procenat kad bi sabrali ova dva procenta to bi bilo od 20 do 40 %, rezultira endoprotetikom koja je 30 % zato je taj procenat umanjio. Procenat umanjena pronacije i supinacije u desnoj podlaktici nakon zaraslog loma palčane kosti i ona iznosi 5 do 10 % i uzeo je najmanju vrijednost u iznosu od 5 %, a već je u svom nalazu na predzadnjoj strani naveo da je umanjene pokreta za 30 stepeni. Umanjenje životne aktivnosti tužitelja se ogleda u umanjenu pokreta, odnosno aktivnosti koje izvodi desnom podlakticom, a zahtijevaju pronaciju i supinaciju odnosno rotatorne pokrete u desnoj podlaktici. Na lijevom gornjem ekstremitetu se ogleda

nemogućnost opružanja lijevog lakta asimetrično u odnosu na desni. Nemogućnost rotatornih pokreta u lijevoj podlaktici odnosno ograničenje tih pokreta u jako teškom stepenu. Deformitet lijevog ručnog zgloba. Prelom palčane kosti koji je zarastao u jednom položaju koji je po više osovina loše zarastao imamo skraćenje palčane kosti sa rotarnom promjenom odnosno promjenom osovine uzdužne osovine tako da imamo sad bizaran položaj ručnog zgloba. Imamo jako ograničene pokrete u ručnom zglobu. Imamo ograničene pokrete u lijevom kuku sa šepanjem, u budućnosti neizbježna endoprotetika, a ono što se ne vidi je kod tužitelja nastalo umanjnje životne aktivnosti zbog loma kostiju baze lobanje. U cijelosti ostajem kod procenta od 65 % umanjnja životne aktivnosti kod tužitelja kao posljedica svih ovih povreda i ishoda liječenja. Vještak je iskazao da na osnovu svog životnog iskustva i vještačenja u ovakvim slučajevima već je u ovom predmetu pojedine stavke umanjio za određeni procenat kako ukupan zbir ne bi bio ni više ni manje nego njegovo umanjnje životnih aktivnosti kako jest, tako da način zbrajanja u ovom slučaju je adekvatan umanjnju ukupne životne aktivnosti, a uz sve to koristio je i svu literaturu, osnov tablica i svega je Zečević.

U ovom postupku sud je proveo i dokaz vještačenjem po vještaku neuropsihijatru a na okolnosti umanjnja opšte životne aktivnosti u čemu se ogleda umanjnje opće životne aktivnosti na psihičkom planu, inteziteta i dužine pretrpljenog straha, te intenziteta naruženosti.

Prema Nalazu vještaka dr Jabandžić Hidajeta, a u dijelu nalaza koji se odnosi na procjenu umanjnja opšte životne aktivnosti na planu psihijatrijskog oštećenja, proizilazi da je H.H. je na radnom mjestu proživio traumatski događaj koji je predstavljao direktnu ugroženost njegovog fizičkog integriteta. Kao odgovor na traumatsku situaciju kod imenovanog se javio intenzivan osjećaj straha, bespomoćnosti i ugroženosti. Imenovani traumatski događaj periodično proživljava u smislu povratnih i nametljivih sjećanja na događaj, kao i ponavljanja uznemirujućih snova o događaju. Imenovani često nastoji da izbjegne misli i osjećaj ili razgovor vezan za traumu kao i aktivnosti, mjesta i osobe koje podsjećaju na traumu. Kod imenovanog je smanjen interes za sudjelovanje u aktivnostima koje su mu bile značajne prije traumatskog događaja. Imenovani ima problema na planu otežanog snivanja ili održavanja sna uz česte periode razdražljivosti i otežane koncentracije. Trajanje gore opisanih smetnji traje dulje od mjesec dana, a stanje imenovanog uzrokuju smetnje na Planu socijalnog funkcioniranja i isti je hroničnog toka, odnosno trajanja duljeg od tri mjeseca. Na osnovu detaljnog uvida u dostupnu medicinsku dokumentaciju, te obavljenog psihijatrijskog intervjua tužitelja, nesporno je da je tužitelj na radnom mjestu dana 17.09.2017. godine, zadobio traumatski neurotski psihički poremećaj koji se protokom vremena razvio u Posttraumatski stresni poremećaj (F43. 1), a što je dovelo do oštećenja kvalitete života, pogoršanja egzistencijalne situacije, socijalizacije, subjektivnog osjećaja patnje, te vjerovatnog pogoršanja općeg zdravstvenog stanja, te sam mišljenja da umanjnje opće životne aktivnosti tužitelja zbog pretrpljenog traumatskog neurotskog psihičkog poremećaja iznosi 10 %.

Na upit punomoćnika tuženog vještak je izjavio se ovo što je naveo u svom nalazu se odnosi na njegovu procjenu umanjnja opće životne aktivnosti na planu psihijatrijskog

oštećenja, ustvari su dijagnostički kriteriji za postavljanje dijagnoze post traumatskog stresnog poremećaja, ako su ovi kriteriji zadovoljeni, a jesu zadovoljeni, može se postaviti dijagnoza PTSP. Vještak navodi da je dao procjenu umanjena opće životne aktivnosti od 10 %, međutim, obzirom na preklapanje kliničkih slika kako hirurških tjelesnih, sa jedne strane tako, i psihičkih odnosno psihijatrijskih sa druge strane, u ukupnom zbiru ovaj će procenat iznositi 5 % zajedno sa nalazom hirurga vještaka.

Nakon provedenog vještačenja vještak dr. Salčin Amir i vještak dr. Jabandžić Hidajet su saglasno izjavili da ukupni zbir umanjena opšte životne aktivnosti iznosi 65 % od strane vještaka hirurške struke, a 10% od strane vještaka psihijatrijske struke. Zbog preklapanja kliničkih slika na tjelesnom i psihičkom planu, ukupni zbir umanjena opće životne aktivnosti iznosi 70 %.

Imajući u vidu navedeni stepen umanjena životne aktivnosti koja kod tužitelja iznosi u procentu 70%, a zbog zadobijenih povreda nastalih prilikom povrede na radu, sud je tužitelju za ovaj vid naknade štete dosudio iznos od 48.737,57 KM, smatrajući da će s tim iznosom tužitelj donekle zadovoljiti pretrpljene duševne bolove zbog umanjena životne aktivnosti.

U pogledu dijela tužbenog zahtjeva, a koji se odnosi na pretrpljene fizičke bolove, sud je također cijenio nalaz i mišljenje vještaka dr. Salčin Amira, koji sud prihvata kao objektivan i tačan, sud je utvrdio da je tužitelj zbog zadobijenih povreda trpio bolove: Jakog intenziteta od momenta povređivanja do medicinskog zbrinjavanja do jedan dan, srednjeg intenziteta narednih 7 dana te nakon drugog operativnog tretmana još 7 dana (Ukupno 14 dana), slabijeg intenziteta u vrijeme nošenja spoljnog fiksatora 3 mjeseca, te nakon toga fizikalni tretman i nakon drugog operativnog tretmana 3 mjeseca, što bi bilo ukupno 6 mjeseci i tužitelj još uvijek ima povremene bolove koje kupira analgeticima.

Cijeneći naprijed navedeno, tj. jačinu bolova, njihovo trajanje, a naročito karakter zadobijenih ozljeda, sud je tužitelju dosudio pravičnu novčanu naknadu za pretrpljene fizičke bolove u iznosu od 2.430,00 KM. Sud smatra da dosuđeni iznos, shodno odredbi člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, predstavlja pravičnu naknadu, imajući u vidu cilj dosuđene pravične naknade.

U pogledu dijela tužbenog zahtjeva, a koji se odnosi na pretrpljeni strah, cijeneći pri tome jačinu, kao i dužinu trajanja straha, kao i sve okolnosti konkretnog slučaja, tj. tužitelj je imao strah od momenta nastanka spornog traumatskog događaja tužitelj je trpio strah vrlo snažnog intenziteta u trajanju od jedan sat, a nakon toga imenovani je trpio strah snažnog intenziteta u trajanju od tri dana. Strah srednjeg intenziteta trpio je narednih petnaest dana, te nakon drugog operativnog tretmana, također je trpio strah srednjeg intenziteta u trajanju od petnaest dana, odnosno u ukupnom trajanju od trideset dana. Strah slabog intenziteta trpio je u trajanju od osam mjeseci. U pogledu ovog dijela tužbenog zahtjeva, sud je u cijelosti prihvatio nalaz vještaka, te tužitelju, na ime pretrpljenog straha, dosudio iznos od 2.350,00 KM, cijeneći dužinu i intenzitet istog, kao i cilj dosuđenja pravične novčane naknade kao novčane satisfakcije za ovaj vid pretrpljene povrede.

Odlučujući o dijelu tužbenog zahtjeva tužitelja koji se odnosi na potraživanje pravične novčane naknade na ime duševnih bolova, zbog naruženosti, sud je utvrdio da je i ovaj dio tužbenog zahtjeva tužitelja, u cijelosti osnovan.

Po osnovu pretrpljenih duševnih bolova zbog naruženosti, sud je naročito cijenio cjelokupno zdravstveno stanje tužitelja. Iz nalaza vještaka medicinske struke neuropsihijatra Jabandžić Hidajeta, utvrđeno je da je vještak mišljenja da se radi o lakom stepenu naruženosti koji je trećim licima uočljiv samo ponekad. Po mišljenju suda, tužitelju po ovom osnovu pripada naknada u iznosu od 700,00 KM, iako se radi o lakom obliku naruženosti, a naročito imajući u vidu da je tužitelj mlad i da mu je bitan utisak koji stiče okolina njegovom pojavom u društvu i porodici, a kod njega stvara osjećaj nelagode i stida zbog navedenih deformacija koje postoje kod tužitelja kao posljedica povrede nakon pada na radnom mjestu.

Dakle, po svim vidovima i osnovima koje je tužitelj potraživao konačno opredijeljenim tužbenim zahtjevom, sud je utvrdio da bi tužitelju pripala pravična novčana naknada na ime nematerijalne štete u ukupnom iznosu od 54.218,57 KM.

Sud je u cijelosti prihvatio nalaze i mišljenje svih vještaka kao objektivne i tačne, cijeneći njihovu stručnost i dugogodišnje iskustvo kao vještaka ekonomske, medicinske struke, kao i vještaka zaštite na radu.

Prilikom dosuđenja pravičnih novčanih naknada po svim naprijed navedenim osnovima, sud je cijenio, pored naprijed navedenih kriterija i kriterije navedene u odredbi čl. 200. Zakona o obligacionim odnosima, kao i Orijentacione kriterije Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda F BiH od 27.01.2016.godine, te je vodio računa i o značaju povrijeđenog dobra i cilju kome služi ta naknada, te je istovremeno vodio računa, shodno odredbi čl. 200 st. 2 Zakona o obligacionim odnosima, da se dosuđenom naknadom ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i svrhom.

Na dosuđene iznose pravične naknade nematerijalne štete, sud je tužitelju dosudio zakonske zatezne kamate, shodno odredbi člana 277. st.1. Zakona o obligacionim odnosima i utvrdio da iste teku od podnošenja tužbe tj. od 17.07.2018.godine, do isplate, a kakav stav je zauzela i sudska praksa (Zaključak Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH od 09.04.2003.godine, objavljen u Biltenu sudske prakse Vrhovnog suda F BiH 2002/2003).

O troškovima postupka sud je odlučio shodno odredbi čl. 386. st.1 Zakona o parničnom postupku F BiH. Navedeni troškovi se odnose na troškove sastava vansudskog zahtjeva u iznosu od 228,00 KM, sastava tužbe, pristupa na pripremnom ročištu i glavnu raspravu u iznosu od po 914,00 KM, pristupa na nastavak glavne rasprave u iznosu od 457,00 KM, plus PDV 17% u iznosu od 582,59 KM, vještačenje u iznosu od 900,00 KM, takse na tužbu u iznosu od 300,00 KM, i takse na presudu u iznosu od 300,00 KM, odnosno ukupni troškovi iznose 5.509,59 KM, u skladu sa Advokatskom tarifom o nagradama i naknadi

troškova za rad advokata u F BiH (Sl. Novine F BiH br. 22/2004) i člana 8.i 32. Zakona o sudskim taksama (Službene novine ZE-DO kantona broj 12/09,4/11 i 7/2011).

S u d i j a

Muhić Hava

POUKA: Protiv ove presude može se izjaviti žalba u roku od 30 dana od dana prijema, Kantonalnom sudu u Zenici putem ovog suda. Žalba se podnosi u 3 istovjetna primjerka.